GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Joi'a si Duminec'a, Fói'a, candu concedu ajutóriale. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl., pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 12 fl. v. a. pe unu anu séu 2 1/2 galbini mon. sunatória.

Anulu XXXIX.

Se prenumera la postele c. si r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

Nr. 60. Brasiovu 17|5 Augustu 1876.

Dualismulu compromissu greu.

In dilele nóstre chiaru si sisthemele politice inaintédia cu electricitate si cu vaporu, pentru-cá unele se succéda altora. Sisthemele politice judecate ca cele mai bune abia mai potu dura cate dóuedieci de ani pana se se dea preste capu si se lase loculu la alte. Europ'a sedusa de sofismele si fanfaronadele ungureniloru, incepuse a crede camu dela 1868 incóce, ca dóra s'sthem'a dualistica ar' fi cea mai buna possibile pentru acestu imperiu poliglottu. Mai tardiu o luara numai cá unu reu necessariu pana se se afle ceva mai bunu. Dupace inse ungurenii abusara intr'unu asia frivolu modu de increderea Europei; dupa-ce dilapidara fora picu de folosu intocma cá si turcii cei taiati impregiuru, atatea sute de milióne luate imprumutu dela europeni, acestia incepura a-si deschide ochii si a vedé, ca dieu unguréniloru le lipsescu elementele din care se poti forma si compune unu statu independente, ca suntu nu numai fórte rei finantiari, ci si totu asia rei administratori politici si judecatori, ca anume maghiarii sciu se dea cu maciuc'a, déra de i-ai taia in bucati, nu ar' fi in stare se-ti organisedie ei singuri de sine, unu corpu de armata pe pitioru europénu, fora concursulu celu mai efficace alu austriaciloru, ca in fine elementului maghiaru cá si celui turcescu, ii lipsescu tóte acele calitati eminente, cu alu caroru ajutoriu unu poporu este in stare se dea altoru popóra educatiune atatu intellectuala, catu si morala si politica, prin urmare, ca nici-decumu nu se póte se i se mai recunósca rol'a de conducatoru, de hegemonia, de predomnire, prin urmare cu atatu mai pucinu i se va recunósce privilegiulu de a incaleca pe alte popóra si a cutedia se desfientiedie individualitatea si limb'a loru nationale, in favórea limbei maghiare, prin care popórale slave si romanesci in locu de a se apropia si familiarisa cu civilisatiunea européna, ele mai virtosu s'ar' instraina de catra acelea prin ridicarea unui pariete despartitoriu, care ar' fi limb'a maghiara, cá si cea turcésca, puse intre Asi'a si Europ'a.

In momentele de facia dualismulu mai luà una alta lovitura cumplita din una parte de unde ungurenii n'au asteptat'o nici-odata. Gubernulu Britaniei mari in cestiuni critice precum este si bellulu de astadi, totu-deauna s'a radimatu pe concursulu Austriei. Astadi inse venira ministrii sei cei mai geniali, lordulu Derby si D' Israeli, cá se spuna in audiulu lumei intregi, ca de candu acésta monarchia au adoptatu sisthem'a dualistica, ea si-a perdutu preste mesura din vechi'a sa potere si auctoritate, atatu din causa, ca ori-candu se tractédia cestiuni de interessu europénu generale, austriacii dicu una, ungurenii alta, noi tragemu in drépt'a, altii in stang'a; preste acésta nici unulu din ei n'are incredere in compatriotii loru slavi si romani, se temu de acestia, ba se temu de mai multu, cá intr'unu bellu cu Russi'a regimentele slave se nu faca „pusc'a la pitioru!" precum au facutu vreo dóue regimente serbo-croatice in an. 1859 si cele maghiare séu cu maioritate maghiara in an. 1866 la Sadov'a si Königgrätz, ca s'au datu de buna voi'a loru in captivitatea prussaciloru, numai cá se faca Austriei si imperatului reulu celu mai mare possibile. Tóta lumea scie, ce greu cumpanescu cuventele ministriloru Britaniei mari, fia acelea dise in parlamentu séu la vreunu Meeting (adunari mari de poporu).

La compromissiunea si cumu se dice, abandonarea dualismului din partea Britaniei se mai alatura incontra lui inca si agitatiunile celoru mai de frunte diarie mari din Germani'a propria si din Prussi'a, precum suntu „Augsburger allg. Zeitung", „Deutsche allg. Zeitung", „National-Zeitung", care tóte afirma de catu-va tempu incóce, ca Dualismului ii suna coliv'a in peptu, ca-ci sufere de hectica si ca din acésta causa monarchi'a intrégа se simte debilitata asia de multu, in catu de ex. barbatii sei de statu nu ar' cutedia se ocupe Bosni'a spre a o adnexa, nici chiaru in casu candu s'ar' invoí insasi Turci'a si tóte poterile europene, precum se invoisera la incorporarea republicei Cracovi'a. Caus'a principale a acestui limbagiu nemaiauditu pana acilea este, ca atatu cele 8 milióne de germani, catu si cele abia 5 milióne de maghiari (afara de renegati) se temu fórte tare, ca inmultinduse elementulu slavu pana la 20 milióne in acestu imperiu, elu pe venitoriu va lua caracteru slavu, cu tendentie slave. De aceea si numitele diarie au inceputu a cunósce, ca pentru monarchi'a austriaca singur'a sisthema salvatória ar' fi cea federalistica, camu in sensulu diplomei din 20 Octobre 1860, cu autonomii provinciale, déra curatite bine de tóte blastematiile feudalistice, de nedrepturi historice, de privilegiuri absurde si ruinatórie de tieri.

Uita-te tu mei, cumu cestiunea orientale deschide ochii Europei inca si asupra scabrósei cestiuni austro-unguresci, cumu adeverulu strabate cu poteri irresistibili, cumu se face lumina preste totu, cumu successive se infunda tóte minciunile, cumu principiulu nationalitatiei stabilitu de Napoleonu III -si sparge drumu largu si prinde radecina.

Dela Associatiunea

din Sibiiu amu mai primitu urmatóriele ronduri:

Joi in 10 Aug. dupa prim'a siedintia a fostu prandiu comunu in sal'a dela „Corón'a Ungariei" la care s'au tienutu toaste, intre altele pentru Maiestatea S'a, pentru ambii metropoliti transilvani, pentru presiedintele si secretariulu I alu Associatiunei, pentru membrulu de onóre d. Racoviti'a din Bucuresci, care era presinte s. a. s. a. — Sér'a a fostu concertu in teatrulu cetatii, datu de cunoscutulu artistu bucuresceanu d. Wiest in folosulu fondului Associatiunei romane transilvane. A reusitu splendidu. Teatrulu a fostu indesuitu de publicu. Mai toti romanii ce se aflau in Sibiiu au fostu de facia. D. Wiest escelentulu si neobositulu virtuosu in violina, care a essecutatu mai multe piese romane atatu, catu si dómnele si domnii cari au concursu cu talentele loru la marele successu alu acestei seri dedicate artei, au seceratu aplausele cele mai viiue si sgomotóse ale publicului numerosu.

A dóu'a siedintia a adunarei generale s'a deschisu in 11 Aug. la 9 óre deman. A urmatu indata dissertatiunea dlui Dr. Silasi despre poesi'a poporala si espressiunea caracterului romanu in ea, care a fostu priimita cu viiue semne de multiumire si aplaudata unanimu. Pe la 11 óre a. m. fininduse dissertatiunea siedinti'a s'a suspensu pe 1/4 de óra; dupa aceea continuandu-se au venitu la rondu referatele comissiuniloru alese dupa programu. Comissiunea pentru revisiunea socoteliloru a aflatu totulu in buna regula si a propusu se i se dé cassariului Associatiunei dlui capitanu Stejariu absolutoriu esprimandui-se in modu protocolariu multiumit'a adunarei. S'a priimitu cu unanimitate.

A urmatu apoi referatulu comissiunei budgetare asupra budgetului anualu alu Associatiunei. Comissiunea acést'a a aflatu cu cale a face mai multe propuneri ale sale de sine statatóre, inse nu a avutu norocu a reusi mai cu nici un'a din ele. — Specificarea acestoru propuneri nu are locu intr'o schitia fugitiva cá cea presenta, ea este obiectulu unui referatu mai detaiatu. — La 2 óre d. a. s'a inchisu siedinti'a.

Din caus'a prandiului mare ce l'a datu metropolitulu si la care a fostu invitata elit'a membriloru presinti, nu s'a potutu incepe siedinti'a de dupa ameadiu nainte de 5 óre. Era se vina la rondu inca dóue prea interessante dissertatiuni a dlui Dr. Hodosiu despre scólele romane si inceputulu loru si a d. docentu Petrascu despre invetiamentulu elementaru judecatu dupa starea presenta a sciintiei, inse nu s'au potutu citi din caus'a lipsei de timpu, care s'a intrebuintiatu mai in totu decursulu siedintiei de dupa ameadiu pentru clarificarea intrebarei, ca óre se se voteze spesele de tipariu séu nu, pentru unu opu ce tratéza despre cultivarea viiloru in tiéra la noi si a caruia tiparire s'a fostu decisu inca de acumu patru ani din partea adunarei generali de atunci. In fine dupa o lunga si confusa desbatere s'a decisu cá comitetulu se procéda cu tiparirea acelui opu, indata-ce se voru delaturá dintr'ensulu unele defecte pretinse.

La vreo 6 1/2 óre s'a finitu siedinti'a de dupa ameadiu. Membrii au alergatu la cuartirele loru, avendu a se pregati pentru balulu din sér'a aceea, care, totu in folosulu Associatiunei, a fostu arangiatu de catra comitetulu festivu si a reusitu fórte stralucitu. Balulu s'a tienutu in sal'a cea mare dela „Imperatulu Romaniloru" si s'a inceputu pre la 9 óre cu o hora romana la care a participatu mai tóte damele si domnii presenti.

O cununa alésa de dame romane tinere si frumóse a datu lustrulu celu mai mare acestei seri. Toaletele dameloru au fostu in generalu fórte cu gustu, rochii de materii grele si scumpe erau la ordine. Comitetulu arangiatoriu a facutu o frumósa surprisa dameloru cu programele elegante de jocu, cari represintau o carte imbracata in catifea pe care se vedeau initialele Associatiunei si datulu dilei in care s'a tienutu adunarea generala.

Dintre somitatile Sibiiului au fostu la balu Escelentiele loru generalii br. Ringelsheim si br. Rosenzweig, Escel. S'a metropolitulu Romanulu, superintendentele Teutsch s. a. — Nu potemu retacé, ca in loculu indatinatului primu Quadrillu s'a jocatu „Roman'a", care jocu natiunalu a fostu condusu si essecutatu cu focu si precisiune. — Ar' fi fostu numai de doritu cá balulu se fia celu pucinu pe atatu de animatu pre catu de elegantu a reusitu. Óspetii inse desi mai totu romani inca nici nu se cunosceau bine intre sine, care impregiurare nu a potutu contribuí la o mai mare animare si voie buna. —

Inse m'am ocupatu prea multu cu balulu se trecu la siedinti'a ultima din 12 Aug. c. nou. Premitu ca in siedinti'a din diu'a premergatóre s'a ascultatu si referatulu comissiunei alese pentru

inscrierea membriloru. Patru membrii nuoi pe viétia (cu cate 100 fl.) si optu membri nuoi ordinari s'au inscrisu. — In sied. din 12 s'a discutatu per longum et latum asupr'a unoru modificari propuse a se face in regulamentu si asupr'a altoru cestiuni mai pucinu insemnate. S'a votatu budgetulu Associatiunei pe anulu venitoriu in sum'a totala de 5600 fl. v. a. Propunerea dlui Dr. Popoviciu-Barcianu in privinti'a fóiei Associatiunei s'a pusu ad acta pana la alta adunare. In fine s'a numitu cunoscutulu literatu francesu si professoru de limbile orientale la universitatea din Parisu Emiliu Picot, membru onorariu alu Associatiunei si s'a decisu cá loculu unde va avé se se tiena adunarea generala a Associatiunei in anulu venitoriu, se fia Blasiulu. Presiedintele a inchisu apoi printr'o scurta vorbire siedinti'a ultima a adunarei generali.

Brasiovu in 4/16 Augustu 1876.

Diariulu „Kelet“ din Clusiu anuncia cu mandria, ca redactorele seu este agramaditu cu o multime de processe de pressa, provocate prin corespondinti'a publicata in colónele acelui diariu despre conferinti'a romaniloru, tienuta la Alb'a-Iuli'a in caus'a evenimenteloru orientali. Anume advocatulu din Alb'a-Iuli'a Iuonu Cosieriu, candidatulu de advocatu Piposiu si Dr. Ioanu Ratiu, advocatu in Turd'a, ar' fi intentatu impreuna processu de pressa contra acelui diariu, éra procurorulu regescu din Clusiu si judele cercualu din Odorheiu Basiota l'ar fi incusatu fia-care separatu. Comunicandu aceste, numitulu diariu face apoi coragiós'a observare, ca va sci se stè la vorba cu toti.

Acestu coragiu se baséza de buna séma pre impregiurarea, ca pana acum nu s'a datu inca casu, cá unu scriitoriu unguru, care a calomniatu, defaimatu si insultatu cum i-a venitu la gura pre barbatii mai distinsi ai poporului romanu, ba chiaru si pre intréga natiunea romana, se fia fostu dechiaratu de culpabilu si cá atare pedepsitu in sensulu legii dupa gravitatea culpei. Redactorulu dela „Kelet“ crede deci, ca ceea ce nu s'a mai intemplatu in statulu unguréscu, nice nu are se se intemple, si mai vertosu in diu'a de adi nu, candu maghiarii sunt asiá de inversiunati contra romaniloru. — Cu tóte aceste inse noue ni place a crede, ca crim'a de tradare de patria, cu care numitulu diariu a voitu se infereze pre mai multi barbati romani, se va sparge de asta-data in capulu calomniatoriului, care cu scorniturí si fantasmagorii a voitu se-si realiseze unu scopu dintre cele mai punibile: a voitu se pornésca orbesce poterea de statu cu tóta urgi'a sa asupra poporului romana si a inteligintiei sale, se alunge din posturi pre functionarii romani si se imple temnitiele maghiare cu ei si cu alti bunu patrioti dimpreuna cu ei. Inse de asta-data nu si-a potutu ajunge sceleratulu scopu, pentru ca justiti'a, desi maghiara, totusi nu s'a lasatu s'o rapésca scorniturele reutatióse ale unui calomniatoriu de professiune, ci a inceputu a cercetá, spre a scóte adeverulu la lumina; acestu adeveru s'a aflatu, pentru ca s'a doveditu, ca din cele comunicate de diariulu „Kelet“ din Clusiu, n'a fostu nimicu adeveru, ci numai scorniturí, numai calumnia pura. Pentru aceea acésta justitia trebue se se intórca acum asupra aceluia, care a portat'o de nasu si a facut'o de rusine, si dela acel'a se céra repararea demnitatii sale, se céra satisfactiune si totu-odata se dè satisfactiunea ceruta si celoru ce au fostu calumniati si incriminati pre nedreptu. Fiat justitia. . . .

— Arestarile intre serbii din Ungari'a nu se mai finescu. Firulu electricu ne spune, ca in registrulu celoru arestati pana acum se mai damu locu si primului notariu din Panciov'a cu numele Bechiciu si redactorelui dela diariulu serbescu „Graniciarulu“, alu carui nume este Pavloviciu. Se dice, ca la ambii acesti barbati s'au aflatu harthii compromitietórie.

Lupt'a decidietória inca nu s'a intemplatu intre turci si serbi, inse cu tóte aceste, déca ar fi se damu crediementu sciriloru si reporturiloru din diurnalele turcofile, apoi ar trebui se notificamu si noi, ca victori'a finale este pe partea turciloru, ca armat'a serbésca este nu numai in retragere, ci este chiaru distrusa si incapabila de ori-ce lupta ulterióra. Dintre aceste sciri inregistramu si noi aci vr'o cateva. Se dice adeca, ca principele Milanu ar fi sositu in Belgradu pre sub ascunsu, ca ar voi se conchiame adunarea nationale pentru cá se inchiaie pacea, inse Ristici nu se invoiesce. Totu din acelu sorginte se comunica in acelasi tempu, ca Ristici si-a datu demissiunea si inculpa pe facia pe principess'a Natali'a, care ar fi provocatu resbelulu prin promissiunile sale rusesci; dinsulu n'a fostu decatu esecutorulu vointiei si alu dorintiei principessei. Domnitoriulu n'ar fi primitu demissiunea lui Ristici pana nu se va intruni comissiunea de 17 membri a camerei nationali. La aceste se mai adauge, ca principess'a vrè se fuga, ca atatu pentru dins'a catu si pentru principe s'a pregatitu locu de refugiu in Semlinu.

In paralela cu aceste faime surde, cari se reducu tóte la faptulu, ca principele Milanu, aflandu ca principess'a este cam morbósa, fiindu aprópe de momentulu nascerei, a sositu in Belgradu pre neasteptate, de unde se va intórce la óste, indata ce principessei i va fi mai bine, — in paralela cu aceste faime dicu, se vorbesce multu si despre reinsanetosiarea sultanului, asiá incatu atunci, candu victori'a armeloru turcesci va deveni fapta, sanetatea lui Muradu V. inca va poté fi pre deplinu restaurata.

Pre langa tóte aceste apoi foile maghiare nu mai incapu in piele de bucuria, ca Turci'a „omulu celu morbosu“ a doveditu lumei ca traiesce si ca este inca vigorósa; ca ea este in stare se repórte victorii insemnate atatu pre campulu sangelui, catu si pre campulu diplomatiei. Omulu celu morbosu si-a galvanisatu vechile sale poteri si e aretatu lumei, ca scie se-si pastreze provinciele sale in acelasi modu, in care le-a si ocupatu, adeca cu sabia si fortia bruta. —

Atata entusiasmu pentru turci numai dela unguri se póte asteptá, cari de fric'a slaviloru si-au uitatu, ca odinióra turcii i-a trantitu si pre dinsii la pamentu. Astadi inse ungurii nu se mai temu de turcu, pentru ca desi se entusiasméza pentru dinsulu, totusi bine scie ca este morbosu, ca nu mai póte ce a potutu.

— In fine insemnamu, ca armat'a serbesca este inca departe de a fi distrusa. Ea s'a concentratu in valea Moravei, unde se astépta lupt'a cea mare, lupt'a pre viétia séu mórte. Dela resultatulu acelei lupte va depinde totulu.

Sesiunea actuala estraordinara a camerei romane este inchisa. In siedinti'a de Sambeta (12 Aug. c. n.) a senatului a datu citire d. primuministru mesagiului domnescu datatu dela Sinai'a, prin care principele multiumindu representantiloru natiunii pentru zelulu si patriotismulu cu care au respunsu la apellulu seu si pentru concursulu sinceru si lealu ce au datu guvernului in aceste impregiurari si considerandu, ca timpulu este prea inaintatu astadi pentru a se prelungí sesiunea acést'a estraordinara, declara inchisa sesiunea actuala a camerei. Unu mesagiu identicu s'a cititu si in adunarea deputatiloru.

Senatulu nepotenduse complectá nu a potutu tiené siedintia in cursu de mai multe dile. In fine totusi alergara membrii absenti ai senatului, marii proprietari la apellulu ce le-a facutu biuroulu senatului dela lucrarile campului in sal'a siedintieloru dela universitatea din Bucuresci si astfeliu s'au potutu resolvá cestiunile cele mai urgente si neaperate mersului affaceriloru intr'o siedintia de di si alta de nópte. Organulu partitului natiunalu-liberalu „Romanulu“ dupace a constatatu acést'a la inceputulu revistei sale dice: „Multiumita simtiemінteloru maioritatii senatului, dificultatile fiindu dér' inlaturate din acést'a parte, se ne ocupamu acuma d'intr'unu punctu de vedere practicu si scientificu, de marea cestiune astadi la ordinea dilei in Romani'a, de darea in judecata a fostiloru ministrii.“

In adeveru, numitulu diuariu de unu timpu incóce mai numai de acésta punere in acusatiune a ministriloru, cati au guvernatu dela 1871 incóce pana la venirea noului cabinetu, se ocupa. Colónele si a celorulalte diuarie din Romani'a se implu de cestiunea acést'a, care a formatu unulu din cele mai principale obiecte ale desbateriloru in camera. Singuru numai reportulu deputatului A. Stolojanu pentru punerea in acusare e de aprópe dóue coli de tipariu si a trebuitu se se publice in suplemente.

Amu fostu amintitu ca camer'a, careia ii compete dupa constitutiune acusarea ministriloru, a alesu o comissiune pe care a insarcinat'o cu acusarea s i c u i n s t r u c t i u n e a p r o c e s s u l u i. Punctulu acest'a din urma cá camer'a adeca se fia pe lenga aceea, ca face pe acusatoriulu totu-odata si judecatoriu de instructiune, a datu ansa la discussiunile cele mai infocate in pressa atatu, catu si in camera. Avemu naintea nóstra unu casu din cele mai esceptiunale. Pentru acuma nu potemu intrá in meritoriulu lucrului, constatamu numai, ca partitulu guvernamentalu sustiene susu si tare, ca in faci'a lipsei unei mai de aprópe determinatiuni in legislatiune asupr'a intrebarei, ca cine este chiamatu a face instructiunea processului contra ministriloru acusati, camer'a ér' nu Curtea de cassatiune este in dreptu a indeplini in casulu de facia missiunea judecatoriului de instructiune. „Romanulu“ justifica procedur'a camerei in darea in judecata a ministeriului din 1871 atatu cu momente ale rationei, catu si prin aceea, ca o aduce in conformitate cu practic'a parlamentara a Engliterei.

In comissiunea memorata au fostu alesi dnii: Dumitru Bratianu, N. Ionescu, A. Stolojanu, N. Fleva, N. Voinovu, Em. Statescu si D. Giani. Acést'a comissiune e chiamata dér' a sustiene acusatiunea fostiloru ministri naintea Curtii de cassatiune, totu-odata va avé se pórte si instructiunea processului. Cu ocasiunea discussiunei ce avù locu in camera relativu la acést'a atributiune deputat. Marzescu si ministrii Cogalniceanu, Epureanu si Ferechide s'au fostu oppusu planului dupa care comissiunea acusatóre se-aiba dreptulu a face si instructiunea. Cris'a ministeriala ce a urmatu dupa acést'a siedintia, respandirea unoru amenintiari cu punerea in arestu preventivu a fostiloru ministri si cu secuestrarea averiloru loru, temeri de isbucnirea pasiuniloru si a ureloru vechi au contribuitu a produce óre-care nelinisce in tiéra. Neliniscea pare ca a crescutu prin aceea, ca barbati cá Dumitru Bratianu, Voinovu si Giani -si dedura d'odata dimisiunea din acea comissiune acusatóre. Organele conservatóre se'ntielege interpretéza tóte aceste eveneminte numai in favorulu causei ministriloru pusi in acusatiune si striga in gur'a mare, ca rosii voiescu se diviseze tiér'a se comitta acte de resbunare.

Agitatiunea in favorulu ministriloru acusati este mare; ea a trecutu fruntariele tierii si s'a straplantatu pana si in foile nóstre dualistice. „Pester Lloyd“ respandesce in tóta lumea scirea, ca Domnitoriulu Carolu ar' fi disgustatu, ca ar' fi declaratu, ca cu nici unu pretiu nu va suferí pentru durata unu ministeriu alu rosiloru, ca va dissolva camer'a si se va incungiurá érasi cu elemente conservatóre, ca ar' preferí mai bine a abdice la tronu decatu se guverneze cu acestu ministeriu si altele asemenea. Scorniturilorn acestor'a reuvoitóre nu le potemu dá nici unu crediementu. Cu tóte aceste trebuie se constatamu, ca esiste mai cu séma la partea cea mai pucinu interessata si mai patriotica a tierii óre-care gradu de nelinisce si ingrigire facia cu cele ce se petrecu astadi in interioru. Multi se intréba, fiva óre grandiosulu acest'a processu inauguratu pentru binele tierii? Aduceva elu imparati'a dreptatii, legalitatii, libertatii adeverate in Romani'a séu ca va produce nóue si mai triste desbinari? —

Ne marginimu a inregistrá aci inca numai unele pareri ale diarieloru romane din provincia, caracseristice pentru situatiunea presinta: „Vocea Prahovei“ din Ploiesci dice intre altele despre acusatiunea fostului ministeriu: „Trebuia se se faca necesarminte acést'a, pentru ca trebuia se se dé justitia drepteloru reclamatiuni ale tierei; trebuiá se fia ascultatu tipetulu poporului care — in lungulu timpu de 5 ani de sugrumare si de terorismu incepuse a crede ca poterea legiloru ajunge totdeaun'a pe cei mici, nici odata pe cei mari. Poporulu ajunsese se créda ca hoti se dicu numai aceia

cari fura — din imprudintia séu de necessitate — o gaina, o banitia de malaiu, unu pumnu de prune etc. ér' nu si aceia cari, abusandu séu profitandu de inaltele loru functiuni, sventa cassele publice in care se afla munc'a bietiloru contribuabili, banii veduvei. Si acést'a credintia a lui isvorá din faptulu ca elu vedea urmarinduse numai hotii cei mici, nici-odata cei mari. A venitu inse si timpulu loru. . ." Apoi finesce asia: „Lucrurile mergu rapede . . . Noi in numele nefericitiloru, cari au suferitu terorismulu si strabalarea intregei administratiuni trecute, multiumimu camerei pentru acestu actu care — in celu mai salutariu efectu alu seu — speramu ca va readuce érasi credinti'a in dreptate si va ridicá susu moralulu natiunii. In vederea lucrariloru ulterióre ale comisiunei camerei si a verdictului Curtii de Cassatiune, pe care poporulu 'lu astépta cu sperantia si incredere noi, salutandu pe miopii ministrii de eri, dicemu celoru de adi si mane: Fia cá acestu esemplu se servésca de invetiamentu!"

„Semenatoriulu" din Berladu incepe articolulu seu din 1-a Aug. st. v. asia: „Salutamu parlamentulu romanu pentru just'a satisfactiune ce a dat'o tierii, dandu in judecata ministeriulu Catargiu, speramu ca si comisiunea 'si va face datori'a cu multu scrupulu si culpabilii voru fi bine instruiti, cá inalt'a curte de cassatiune, in faci'a unoru fapte patente se pronuncie verdictulu ei . . . ." „Nici in timpulu ieniceriloru nu s'au vediutu atate nelegiuiri, cá in cei 5 ani din urma, ori unde te adresai cu plangere, erau surdi, erau muti, poporulu gemea in lantiurile tiranului, elu nu avea nici unu dreptu decatu acel'a de a plati ce i se cerea . . . Suveranitatea poporului 'si-a luatu loculu ei, ea se va resbuná nu prin pasiune, ci prin justitia."

„Vocea Covorluiului" din Galati se numera intre cele mai moderate foi. Écca ce dice relativu la darea in judecata: „Nu vomu fi noi cari se aparamu nici risip'a averei publice nici violarea libertatiloru publice, voimu inse dreptatea inainte de tóte, judecata rece si desbracata de ori-ce porniri a patimiloru politice. Écca ce ceremu; écca la ce dorimu a se ajunge printr'o procedere incungiurata de garantiile, ce cere justiti'a pentru celu acusatu." In altu locu scrie numit'a fóie: Urele se ascutu pe di ce merge, patimele se deslantiéza din ce in ce mai multu si societatea pare a fi ingrigita a nu ajunge a se vedé divisata in acele dóue tabere ce suntu simptom'a decadintii, in taber'a persecutoriloru si a persecutatiloru. — Pentru onórea simtieminteloru nóstre, pentru viitoriulu acestei incercate tieri, nu dorimu cá fatalitatea se ne corumpa pana intr'atata bunulu simtiu incatu se ajungemu la sfasiarile dintre noi, candu evenimente atatu de grave se petrecu la hotarele tierii nóstre si lupi atatu de flamandi veghiéza póte d'asupra corpului patriei nóstre." —

Situatiunea financiara a Franciei si contributiunile ei. Francesii facu minuni pe terenulu economiei statului. Principele de Bismark a crediutu ca prin aceea ca va stórce dela Franci'a oribil'a desdaunare de cinci miliarde, va face cá acést'a tiéra se ingenunchie cu totulu economicesce, celu pucinu pentru unu seculu. Ce se vedi inse, Franci'a nu numai ca a platitu inca inainte de terminulu prescrisu desdaunarea acea de resbelu nemaiaudita, nu numai ca a reparatu tóte daunele resbelului si ale revolutiunei infricosiate din Parisu, dér' dupa tóte aceste calamitati inca se mai afla in cea mai buna situatiune financiara de care se póte bucura astadi vr'unu statu in lume. Nu trebuie óre se stamu uimiti vediendu, ca cris'a financiara de a carei'a stricatiuni imense suferu tóte statele europene dela 1873 incóce si care a strabatutu pana in Americ'a si Asi'a s'a opritu la fruntariele Franciei? Acésta tiéra a fostu pana astadi mai de totu scutita de relele influintie ale crisei economice, pe care noi spre esemplu o simtimu atatu de multu. Voiti o dovéda? Ve-o dau resultatele contributiuniloru ce s'au platitu in Franci'a in primulu semestru anului acestui'a. Dela I-a Ianuariu pana la I-a Iuliu 1876 au intratu in cassele statului preste 334 milióne franci contributiune directa si 983 milióne contributiune indirecta. Cu 70 milióne franci s'a platitu mai multa contributiune indirecta, decatu a fostu preliminata in budgetu, ér' cu 15 milióne mai multu cá in anulu trecutu. Din impositele directe s'au solvitu 46 milióne anticipativu, adeca inaintea terminului de plata.

Este interessanta si ne dovedesce, ca comerciulu in Franci'a devine din di in di mai estinsu si mai viiu acea impregiurare, ca cu tóte ca tarifulu postalu s'a eftinitu, venitulu posteloru a crescutu in primele 6 luni ale anului curentu cu a própe 300,000 franci. Numai din aceste date statistice ne potemu esplicá escelent'a situatiune financiara si economica a Franciei, numai asia potemu intielege urcarea cursului tuturoru charthieloru de statu francese, in timpu ce charthiele altoru state pierdu totu mai multu din valórea loru. Si care e bas'a senatósa pe care se ridica si infloresce economi'a in Franci'a? — Lucrulu, neobosit'a activitate si staruintia a poporului francesu. Francesulu nu lucra de sila, elu lucra din tóta anim'a, cu passiune. Talentatu dela fire, pastratoriu in gradulu celu mai mare, energicu in tóte intreprinderile sale, avendu si unu pamentu fertilu, poporulu francesu a ajunsu a fi astadi admiratu de tóta lumea, care cu uimire vede grandiósele successe economice ale Franciei, o vede dupa tóte nenorocirile unui infricosiatu resbelu inaltianduse la o marire pana acuma necunoscuta. —

Cuventarea
P. Ass. cons. ZACHARI'A BOIU

la parastasulu arangiatu de Associatiune pentru metrop. Andreiu bar. de Siagun'a in Sibiiu 29 Iuliu (10 Aug.) 1876.

> „Fericiti cei reposati intru Domnulu, cari moru de acum, asia dice Duchulu, — ca se odichnescu de ostenelele loru, er' faptele loru voru merge cu ei!"
>
> Apocalipse capu 14, versu 13.

De cate-ori provedinti'a divina in neadormit'a s'a priveghiare asupr'a destineloru omenimei va se radice unu poporu la stadie nóue ale desvoltarei si perfectionarei, totu-déun'a i tramite barbati estraordinari, inzestrati cu facultati distinse spirituali si morali; imbracati — dupa cuventulu s. scripturi — cu potere de susu, cari se i premérga cu cuventulu loru celu potinte si cu esemplulu loru celu luminatoriu. Astfelu de barbati vietiuescu adeveratu in presintele tempului loru, inse ochiulu loru spirituale petrunde aduncu in profundimea trecutului si departe in inaltimea venitoriului; si asemenea piscuriloru de munti eterni ei vedu dejá radiele sórelui resarindu, pre candu mii si millióne de alti moritori suntu inca in nópte si somnu aduncu. Ei cu viéti'a loru spirituale alérga adeseori cu dieci, cu sute de ani naintea massei celei mari a contempuraniloru loru, si ceea-ce multimei este acoperitu si invelitu, ei prevedu cu chiaritate profetica; ba venitoriulu face dejá o parte essentiala a vietiei loru. De aci esact'a cunoscintia, ce au ei despre starea poporului loru in raportu cu alte popóre; de aci petrunderea loru de trebuintiele poporului loru; de aci aflarea midiulóceloru salutifere catra ajungerea scopuriloru celoru inalte, spre cari nisuescu; de aci uneori si ajungerea — in totale séu in parte — a aceloru scopuri, — dér' si pana atunci liniscea loru sufletésca, privirea loru plina de incredere in venitoriu, si asceptarea dela tempu a maturisirei ideiloru semenate de densii.

Intrebati istori'a, magistr'a vietiei, si ea ve va spune, cine a fostu unu Moise pentru Evrei, unu Licurgu pentru Spart'a, unu Solone pentru Atin'a, unu Num'a Pompiliu pentru Rom'a, unu Socrate pentru tóta anticitatea cá modelu alu virtutei si preparatoriu de departe alu calei lui Iisusu Christosu!

Si poporulu romanu — cá se venimu catu mai curendu la densulu, carele este obiectulu predilectiunei nóstre — si poporulu romanu a fostu fericitu si onoratu de provedintia, a produce din sinulu seu astfelu de genii binefacatori, astfelu de barbati luminatori, conducatori si fericitori ai poporului loru. Caci pre candu elu in patri'a s'a stravechia se despoiá prin fortia si astutia de drepturile sele, ba chiaru credinti'a lui strabuna i se imputá de crima, pre atunci de o parte Radu Negru, ér' de alta parte Ioanu Dragosiu i afla unu asilu siguru pentru amendóue, i pregatescu o patria nóua, unde se póta radicá altare si se póta desvoltá liberu cultulu individualitatiei sele nationali, alu independintiei sele eredite dela strabuni. Candu órdele barbare ale semilunei amenintiau crucea, si cu ea impreuna civilisatiunea lumei, atunci vine unu Stefanu celu Mare alu Moldaviei, unu Ioanu de Hunedór'a si Mateiu Corvinu ai Ungariei, unu Mircea si Mihaiu Bravulu ai Romaniei, a infruntá sumeti'a ei si a dá lumei esemplulu celu maretiu, cum ei lupta cá representanti ai Europei intregi pentru salvarea evangeliei lui Christosu. Totu asemenea se redica la tempulu loru domnitorii Vasiliu Lupulu, Mateiu Basarabu, Alexandru celu Bunu, Constantinu Brancovanu, totu asemenea metropolitii Varlaamu si Sav'a, Teodosiu si Veniaminu si Dionisiu, si multi alti barbati romani, pentru de a dá poporului loru scóle si tipografii, sant'a scriptura si codici de legi, institute sciintifice, artistice si filantropice, si astfeliu alu chiamá la o viétia nóua spirituala. Ér' venindu mai aprópe de noi, pre candu poporulu romanu transilvanu se proclamá din partea potintiloru dilei, numai de „misera plebs contribuens", numai de o massa cruda, destinata a servi imbuibarei unei caste privilegiate, pe atunci Georgiu Sincai, Petru Maioru, Samuilu Miculu — Klein — si altii i aducu aminte de orginea lui cea inalta, pogóra, cá nuoi Promethei, din ceru foculu drepturiloru lui eterne neprescriptibili omenesci, lu invétia a cunósce trecutulu seu si a sperá intr'unu venitoriu. Si candu chiaru in patri'a mai propria romana strainismulu intru atat'a innecase consciinti'a natiunale, incatu numele de romanu devenise nume de injosire si umilire, pre atunci Georgiu Lazaru trece Carpatii si striga fratiloru sei cu tari'a si energi'a unei trambitie de archangelu: Desceptative! — apoi restituie poporului seu tipulu lui primitivu, si face modest'a sea catedra profesorala amvonu alu apostoliei natiunalitatiei romane; ér' invetiaceii lui, immediati si mediati, continuandu cu insufletire oper'a acést'a, ajungu a vedé si invingerea si triumfulu lupteloru lui.

In seri'a acestoru genii luminatori ai poporului nostru nu potemu a nu aminti si pre barbatulu acel'a, alu carui nume de barbatia — Andreiu — cá se retacu alte nenumerate ale lui fapte nemoritóre — este nedespartitu si nedespartibile de Associatiunea nóstra transilvana pentru literatur'a si cultur'a poporului romanu. Ba tiner'a nóstra societate literaria s'a onoratu pre sine insasi, onorandu astadi amintirea acelui barbatu, carele cu demnitate ocupa loculu seu intre cei d'antai ai nostri eroi spirituali, carele din increderea generala a facutu primii pasi preparativi pentru infiintiarea acestei associatiuni, a condusu prim'a ei constituire, a ocupatu scaunulu ei presidiale in cei siese ani d'antaiu ai vietiei, crescerei si consolidarei ei, si prin spiritulu seu petrundiatoriu, manifestatu in fapta si in cuventu, i a aretatu calea si directiunea pentru toti tempii. Dá, evlaviósa adunare festiva, nu este o lauda vana, care facia de celu esitu din viéti'a pamentésca ar' fi fara folosu, ér' facia de santieni'a acestui locu profanatiune, ci este o marturisire publica a insesi Associatiunei, ca Episcopulu, mai tardiu Archiepiscopulu si Metropolitulu Andreiu are o parte distinsa, cá se nu dicu partea prima*) de meritu la infiintiarea Associatiunei. „Se uramu" — dicea veneratulu nestore alu literatiloru romani transilvani**) la constituirea Associatiunei, 23 Octobre 1861, — „se uramu si acelui mare barbatu alu natiunei, carele dela inceputu cu caldura a cuprinsu la sinu-si si fara pregetu a condusu pana in momentulu de acum ideea acestei Associatiuni, carea astadi din ideea trece in realitate!" Dá, illustra adunare festiva, Associatiunea nóstra a datu pentru presinte si venitoriu o proba stralucita de generositate si nobilitate de simtieminte, onorandu cu atat'a solenitate memori'a primului seu representante si presiedinte; si demintindu prin acést'a imputarea, ce ni se face adeseori de catra straini, ca romanii ar' fi nerecunoscatori facia de binefacatorii loru, ne inspira totu-deodata o incredere vesela in venitoriulu seu. Ca-ci fara indoiéla cei-ce conserva cu reverintia amintirea binefacatoriloru trecuti din viétia, prin acést'a dovedescu, ca sciu apretiui virtutile loru; ér' celu-ce scie apretiui virtutea, dovedesce, ca si elu insusi este virtuosu!

Idee'a ce a condusu atatu pre Metropolitulu Andreiu, catu si pre ceilalti bravi conlucratori si conluptatori la infiintiarea Associatiunei, a fostu aceea, ca midiuloculu celu mai siguru, pentru de a prepará poporului romanu o sórte mai buna, mai démna de densulu, e cultur'a, ér' conditiunea prima pentru propagarea culturei e literatur'a. Ca-ci este unu adeveru constatatu prin istoria, ca nici unu poporu nu se póte urcá la o cultura superióre, fara de a avé o literatura, si inca o literatura a s'a propria, in limb'a s'a, in modulu seu de a cugetá si de a simtî, in traditiunile, datinele, credintiele sale. „Ce e strainu, dice poetulu limbei ro-

---

*) Este cunoscutu si o marturisesce metr. Siagun'a in cuventulu seu dela 9/21 Martiu 1861, ca primulu impulsu la crearea Associatiunei l'a datu dlu Septemviru Ioanu cav. de Puscariu.

**) P. Canonicu Timoteiu Cipariu.

mane, — nu se lipesce de sufletulu meu!“ O literatura inse, cá si o limba, nu o póte creá unu singuru omu, ca-ci ele suntu espressiunea, tipulu si asemenarea spiritului totale, ce viuéza si lucréza intr'unu poporu, din care individulu pre langa tóte distinsele facultati, ce ar' possedé, face numai o mica parte, unu atomu; ci acést'a este problem'a poporului intregu, si mai de aprópe problem'a intrunirei multor a spre acel'asi scopu. Ca-ci ceea-ce unui'a i este cu nepotintia, devine possibile prin concursulu tuturoru séu celu pucinu alu multor'a; ceea ce nu scie unulu, este cunoscutu celui-laltu; ceea ce gresiesce cest'a, cel'a corege si indrépta; ceea ce unui'a lipsesce, altulu alérga a deplini. Acestu adeveru l'au recunoscutu si l'au aplicatu in viétia tóte popórale, ce tindu la civilisatiune; acestu adeveru l'au imbraciosiatu cu tóta caldur'a si s'au grabitu a-lu realisá catu mai multu Metropolitulu Andreiu si toti onorabilii barbati, cari impreuna cu densulu au pusu pétr'a fundamentala la acestu nobile edificiu alu spiritului. De aceea incaldîrea tuturoru animeloru romanesci pentru acésta intreprindere salutifera; de aceea cererea concursului tuturoru spre ajungerea scopului; de aceea lasarea la o parte a priviriloru de confessiune, de politic'a dilei, de stare sociala, — de totu, ce ar' poté tîné si mai departe isolati si despartiti pre fiii poporului nostru, si adunarea cu scumpetate a tuturoru momenteloru, ce potu apropiá, intruní si consolidá, — concentrarea dupa cuventulu scipturei a tuturoru feliuriteloru daruri intr'unu singuru spiritu. „Omenii“ — dicea Metropolitulu Andreiu *) — „ómenii cá fapturi rationale numai prin referintiele loru reciproce positive, prin comunicarea ideiloru, pareriloru si a iscusintiei (esperiintiei), precum si prin imprumutarea poterei loru morali, intelectuali si fisice, cu privire la tempu si la locu, potu devení la ajungerea destinatiunei loru, si la desvoltarea mai deseversita a poteriloru, ce le sunt loru innascute.“ Si érasi: „Associatiunile desvólta principiulu celu mai inaltu alu vietiei si destinatiunei omenesci, spiritulu comunu si isvorulu a totu, ce este bunu si folositoriu.“ Originea nóstra este un'a, un'a dorerea trecutului, un'a starea presintelui, un'a privirea venitoriului nostru; josu dér' pe terrenulu limbei, literaturei, culturei cu tóte barierele despartitóre, si un'a se fia Associatiunea nóstra, precum unulu este ceriulu, ce ne cuprinde, unulu sórele, ce ne incaldiesce, — unulu pamentulu, ce ne nutresce! Isolatiunea nasce slabiciune, ér' intrunirea este mam'a poterei! — éta in dóue cuvinte idee'a, ce dete viéti'a Associatiunei, — ideea, alu carei primu representante visibile a fostu Metropolitulu Siagun'a! (Va urmá).

Dev'a in diu'a de Santulu Ilie 1876.

Onorabile Domnule redactoru! Dilele aceste s'a pertractatu, la tribunalulu reg. de aici, scandalós'a causa de defraudare a lui Laurentiu Balázs, fostu directoru la preparandi'a de statu din opidulu nostru, despre care s'a mai facutu amintire si in „Gazeta“ nr. 52 din a. c.

Cu inceperea pertractarii finale, sal'a se amplù de curiosi, cari venisera se védia, ca ce judecata drépta si meritata voru aduce nepartialii judecatori regesci. — L. Balázs de pe banc'a inculpatiloru parea liniscitu, cá si cum neci ca i-ar' pasá.

Din partea tribunalului au fostu: F. Solyom Fekete, presiedinte, D. Eperjesi si F. Gyárfás judi si notariulu L. Apáti; din partea fiscului C. Varga (venitu aici nu de multu); din partea institutului pedagogicu faimosulu L. Réthi, ér' din partea acusatului aparatoriulu seu adv. Hollaki.

Dupa cetirea acteloru de investigatiune — din cari mai insemnatu este „Atestatulu de moralitate“ datu din partea primariului opidanu din locu lui L. Balázs — presiedintele provocà pre dlu L. Réthi, cá se se dechiare, déca mai are ceva de observatu la cele ce a spusu inaintea judelui investigatoriu, in privinti'a sumeloru defraudate.

Dlu L. Réthi, cu o facia iesuitica, si fara de a rosî, gangaví ceva fara intielesu, si in fine dechiarà, ca remane pe langa ce a mai spusu, ca adica lipsescu numai 1500 fl. si ca afara de sum'a acést'a, institutulu nu are neci o paguba. (?)

Limbele rele inse sciu si alte istorióre. Dér' haidemu mai de parte.

Intrebatu fiindu inculpatulu, a recunoscutu defraudarea.

Luandu cuventulu v.-procurorulu Varga — spre cea mai mare mirare a publicului ascultatoriu — in locu de a aduce motive tari, de a desfasiurá grav'a culpa, comisa chiaru prin unu omu inteleginte professore (!) si directore (!) dela o preparandia de statu si alte asemene, se silea a insirá la consideratiuni peste consideratiuni si ce e mai interessantu — retacendu neesteticele gesturi ce facea — cu tóte ca la acte se afla unu atestatu, despre aceea, ca inculpatulu are avere immobila, conscientiosulu nostru procuroru a cerutu, cá tribunalulu se dechiare pe inculpatu fara avere, ca adica spesele processului se le pórte statulu. Peste totu acus'a a fostu batatória la ochi.

Apararea, intocmai cá acus'a fiscala, a fostu pe catu de scurta, pe atatu de séca si fara neci unu pretiu juridicu. Totulu se concentrá in aceea, ca inculpatulu a fostu silitu de impregiurari a defraudá (dorere adi in multe posturi bune, se aplica taia-fuga de calibrulu lui L. B., ér' cei cualificati si de omenia se persecuéza) si ca s'a datu de buna voia pe man'a judecatii.

Mai sinceru s'a aparatu inculpatulu insusi dicandu, ca dieu, nu trebuiá, cá se-i incredintiedie lui atati bani, pe candu se sciá bine, ca elu e unu calicu si diumetate.

Retragendu-se apoi judii -lu judecara pe inculpatu la temnitia de doi ani si suportarea speseloru, cu adausulu, ca — pentru usiurarea pedepsei — se voru substerne actele la forurile mai inalte. Va se dica si doi ani e pré mare pedépsa.

Intre motivele tribunalului — afara de multele consideratiuni, — e de insemnatu mai alesu acel'a, ca inculpatulu ar' fi potutu defraudá mai multu, ér' n'a facut'o si alte asemene.

Un'a ne pare reu, ca l'a acést'a pertractare nu am avutu ocasiune a vedé escelandu pre dlu protofiscu (primu-procuroru) S. Horváth, care in alte cause este atatu de zelosu.....

Despre altele, in scurtu timpu. Cassiu.

---

*) Cuventarea Metrop. Andreiu in conferinti'a prima consultatóre dela 9/21 Martiu 1861.

Noutati diverse.

(Espositiunea internatiunala din Parisu) se va deschide in 1-a Aprile 1878. Guvernulu francesu a avisatu despre acést'a pe toti plenipotentiatii si ambasadorii sei din esternu, pentru cá se faca cunoscutu guverneloru la cari suntu acreditati terminulu deschiderei.

(Societatea crucei-rosie din Romani'a) primesce ofrande numeróse din tóte partile tierei. Din listele publicate pana acuma se vede, ca contribuescu si multe dame romane din tóte classele societatii pentru binefacatoriulu scopu alu ajutorirei ranitiloru in resbelulu serbo-turcu. Obiectele principale de ofranda suntu: scama, pandia, camesi, apoi casicavalu, salamu, siunca, sardele rusesci, sardine, zacharu, céiu, fidea, orezu, vinu negru, compoturi, migdale, luminari, sapunu etc. etc.

(Ajutoriu familieloru refugiate). Se dice, ca preste 20,000 refugiati ar' fi trecutu in Romani'a din caus'a resbelului serbo-turcu. Camer'a a votatu pentru ajutorirea loru unu creditu de 20,000 lei. D. ministru de interne Vernescu a promisu, ca va staruí cá familiele romane imigrate in Romani'a se remana in tiéra, oferindulise si pamentu.

Mai nou.

Situatiunea pe campulu de resbelu s'a schimbatu in defavorulu armeloru serbesci. Armatele beligerante 'si-au schimbatu rolurile. Acuma turcii suntu in offensiva si serbii in deffensiva. Dupa unu telegr. a lui „P. L.“ s'ar' fi declaratu ministeriulu din Belgradu cu unanimitate pentru continuarea resbelului si pr. Milanu s'ar' fi decisu prin urmare a plecá la armat'a Drinei. — Serbii se vede ca nu suntu atatu de ingrigiti pentru sórtea cei astépta, cá corespondintele fóiei dualistice. Nu credemu se fi cutediatu vreunulu d'intre serbi se provóce pe principe a-si bagá sabi'a in téca, cu atatu mai pucinu potemu crede, ca Milanu ar' fi avutu in gandu a face se incete resbelulu, candu soci'a s'a princes'a Natali'a organiséza pe spesele sale o nóua legiune si -si oferesce mai tóta averea s'a de 5 milióne ruble pentru scopulu resbelului. — In realitate se facu pregatirile cele mai estraordinare in Serbi'a pentru priimirea turcului cu glontiulu si cu patulu puscei. Resistinti'a va fi esacerbata. Se organiséza unu resbelu infricosiatu de guerilla. Armat'a serba se concentréza in positiuni firme. Óstea lui Horvatovici s'a unitu cu aceea a comandantelui supremu Cernajeffu. Ambele corpuri de armata au luatu positiunile cari domina strimtorile dela Banja. Serbii astépta ajutoriu antaiu dela Dumnediu si apoi dela Russi'a. Se dice ca min. Ristici ar' fi declaratu ca pr. Milanu nu a desperatu de sórtea Serbiei, ca-ci Russi'a o va ajutá si contra vointiei Austriei. —

Fortareati'a Trebinje, ne mai avendu destulu proviantu, va cadé in curundu in manile muntenegriniloru, cari au intratu in teritoriulu turcescu. — In valea Moravei se astépta lupt'a decisiva intre serbi si turci.

Comisiunea englesa care a visitatu Bulgari'a a constatatu, ca numai in districtulu Filipopoli au fostu macelarite 10,000 persóne; 1000 de cadavre nu s'a fostu ingropatu. Objectele jafuite nu s'au inapoiatu. Turcii impiedeca reconstruirea caseloru arse. Recoltele stau neculese, vitele au fostu luate. Tifusulu secera mai cu séma copiii. Poporatiunile suntu in disperare. Corespundintii americani, germani, francesi suntu indignati de atatea crudimi constatate in Bulgari'a: 3000 cadavre, 100 capete taiate, 300 fete arse s. a. s. a.

In facia acestoru crudimi este importanta telegram'a lordului Derby catra Sir Elliot, ambasadorele englesu din Constantinopole, in care amenintia Derby pe Pórta dicandu ca ori-ce reinoire a unoru acte atatu de rusinóse va fi mai nenorocita pentru ea, cá pierderea unei batalii. Indignatiunea Europei se va manifesta intr'unu modu iresistibilu si va aduce inevitabilu o interventiune in sensu ostilu inaltei Pórte.

Telegrafulu anuntia earasi unele succese mici ale Serbiei. — 101 lovituri de tunu au vestitu Belgradului ca principes'a Serbiei a nascutu unu principe senatosu. —

Cursurile

la bursa in 14 Augustu 1876 stá asia:

Galbini imperatesci	—	—		5 fl.	82	cr. v. a.
Napoleoni	—	—	—	9 „	$73^1/_2$	„ „
Augsburg	—	—	—	103 „	75	„ „

Redactoru respundietoriu si Editoru
IACOBU MURESIANU.

Editiunea: Cu tipariulu lui
IOANE GÖTT si fiiu HENRICU.